

“Moren els plàtans de la Rambla. Els últims anys els vèiem llanguir i els jardiniers municipals els esporgaven massa. Enguany els han deixat reposar, i molts ja no han brostat. Els que ho han fet perden les fulles a la primera ventada, com una anticipació de la mort, una tardor en el moment de l’esclat de la vida.

Moren els arbres que m’han vist néixer, i això em produeix una sensació de pena al fons de tot d’algunes vivències interiors, recòndites, que ara emergeixen per ofegar el respir al moment del record. Quan perdem els amics, i ja és vella constatació i tema repetit, alguna cosa nostra marxa amb ells, precisament l’espai que ens contenia, allò que mai no podrem captar, perquè era seu i original, una extensió diferent de nosaltres mateixos.

Els arbres són plàtans grans, dels quals he seguit l’evolució, testimonis ells de tantes experiències. Comencen davant de casa, en fileres a banda i banda de Rambla; entre cada dos arbres hi ha una rengle de baladres, i algun roser que la gent no malmet arriba a florir sobre les velles escorces; la pluja els humiteja i llavors prenen coloracions verdoses, estovades. Són un indicatiu de la direcció del vent i un refugi per als pardals i els estornells de temporada. Algun d’aquests silenciosos acompanyants vegetals havia estat foradat cruelment per la metralla, i els operaris municipals els ompliren de ciment; altres ferides ara ja cicatritzades servien de nius ocasionals. Han estat acompanyats de fanals d’estructura diversa: els de ferro treballat que feien conjunt amb les fonts, i que tenien petites jardineres a mig aire, plenes de geranis. I ara uns alts elements que amb el vent es bambolegen i que els sobrepassen en alçada. Sota l’escalfor d’aquests últims s’arreceren els estornells quan al vespre baixen en volades harmonioses des de les terres fredes de Lleida, tips d’olives i lluitant per una branca confortable.

Com el cedre que canta Juana de Ibarbourou, “tenien l’aspecte d’un gegant bondadós, amb el seu tronc tan gran i el ramatge ampli”. Aquell cedre va fer de bressol del seu llit, i ella imaginava països i cels on l’arbre podia haver nascut i crescut, ple d’ocells i que ara es feia humil per acollir un infant.

Els plàtans es moren tots alhora, potser de tristor? Els hem regat amb aigua salada, els hem mutilat, els donem un llit de ciment i d’asfalt i uns pensaments enverinats per a acotjar les fulles. I moren als nostres ulls, com un presoner que es decandeix enyorat.

Tornem la mort en paga de la vida.”

Olga Xirinacs. **Música de cambra**. Barcelona: Destino, 1982. Pàg. 72, 75-76